

Modalitati si particularitati ale realizarii comicului in comedia O scrisoare pierduta de Ion Luca Caragiale

Comicul de limbaj este realizat prin mai multe mijloace:

- nonsensurile din exprimarea unor personaje, care vadesc o gandire incalcita, dar proclamata cu un aplomb ridicol. Asa este finalul discursului lui Farfuridi la adunarea electorala, asa sunt celebre "Industria romana e admirabila, e sublima putem zice, dar lipseste cu desavarsire" (Catavencu) si "O semnam, dar o dam anonima" (Farfuridi).
- automatismele verbale care, de multe ori, reflecta caracterul personajelor: cuvantul "curat", cu sens aprobator, folosit mereu de servilul Pristanda, pana la degenerarea lui in "curat murdar"; expresia "Aveti putintica rabdare" (care va contrasta cu restul frazei "ca acusi imi ies din tatani") folosita adesea de vicleanul Trahanache si altele.'
- truismele (de tipul "Unde nu e moral, acolo e coruptie"... Trahanache).
- pronuntarea staloita a cuvintelor, care, in vorbirea peltica a lui Dandanache sugereaza ca "alesul" este cazut in mintea copiilor; aceeaasi trasatura reliefeaza prostia lui Pristanda ("familie mare, renumeratie mica").
- asociatiile de termeni incompatibili ("Dupa lupte seculare care au durat treizeci de ani..").

Comicul de caracter iese in evidenta in atitudinile atat de diferite ale lui Catavencu, legate de buclucasa scrisoare pierduta: ingamfat si amenintator atata timp cat poseda obiectul santajului, el devine umil atunci cand o pierde si conduce manifestatia de simpatie in cinstea lui Dandanache.

Peste ultimele lui cuvinte ("Iata binefacerea unui regim constitutional!") remarca lui Pristanda ("Curat constitutional!") incheie, in mod magistral, comedia.

Comicul de moravuri. in aceasta comedie, este vorba despre doua scrisori pierdute: prima, adresata de Tipatescu Zoei, este gasita de Un cetatean turmentat si furata de la acesta de Catavencu. in jurul ei se va duce lupta intre cele doua grupari care sustin doi candidati: "stalpii judetului" sunt de partea ramolitului Farfuridi, iar "dascalimea"- de partea santaj istului demagog Catavencu.

Din aceasta lupta (in care se releva: viclenia, minciuna, necinstea, amenintarea, prostia fudula, egoismul) iese invingator Agamita Dandanache (ales ca urmare a santajului, prin folosirea altei "scrisori pierdute"). Toate vanitatile se sparg ca niste baloane de sapun.

Autorul insusi a caracterizat acest personaj ca fiind "mai prost decat Farfuridi si mai canalie decat Catavencu".

Procedul indicarii caracterului personajului prin nume, a fost reliefat de catre criticul literar Garabet Ibraileanu, in studiul "Numele proprii in opera comica a lui Caragiale".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Comicul de nume se realizeaza prin cel putin doua modalitati:

a) Prin continutul notional al unui substantiv comun devenit nume propriu:

Este, mai intai, cazul termenului "pristanda" care, in unele zone ale tarii, este numele unui joc popular.

Devenit nume al politaiului din "O scrisoare pierduta", acesta ar putea sugera ca personajul cu pricina "joaca" dupa cum i se canta: isi aproba, fara rezerve, superiorul, incalca legea fara complexe (daca primeste ordin), spioneaza prin oras si este gata sa treaca de partea lui Catavencu, daca s-ar schimba "muzica" dupa care "joaca".

Acasa, Pristanda, "joaca" dupa cum ii "canta" nevasta: "Ghita, Ghita, pupa-l in bot si-i papa tot"

In aceeasi categorie se incadreaza Zaharia Trahanache, numele sau sugerand putinta de a fi usor de modelat (trahanaua este o coca moale). Este adevarat ca "venerabilul" isi modeleaza comportamentul in functie de interese, fiind manevrat de superiori, de Tipatescu si, mai ales, de Zoe.

Mai interesant este, din acest punct de vedere, Agamita Dandanache: numele lui (provenit din cuvantul "dandana" - care inseamna "bucluc", "incurcatura") este cat se poate de potrivit pentru a caracteriza rasturnarea de situatii pe care o provoaca. De altfel, totul este incalcat la acest om: mintea, cariera politica, notiunile morale. Sufixul grecizant incurca si mai mult in caracterizarea unui om care se considera "roman impartial". in sfarsit, un efect comic total se obtine din alaturarea acestui nume de prenumele Agamita (Agamemnon), cu sugestiile lui de vitejie.

b) Comicul obtinut prin sonoritatea numelui ar putea fi ilustrat prin Nae Catavencu, al carui nume "cu silabele lui stridente si cu conturul ridicol reda perfect pe demagogul Iatrans". (G. Ibraileanu).

Revenind la opinia critica din enunt, ne-am putea intreba: Cum se converteste comicul caragialean in tragic?

Raspunsul ar putea fi cautat tot in cuvintele "Vad enorm si simt monstruos" rostite de autor care vede, cu spaima, cum lumea intra intr-un proces de tranzlatie, alunecand spre urat si spre grotesc: este situatia din schita "Vizita..." in care Ionel "aluneca" de la imaginea unui "copilas", a unui "maioras", la imaginea finala a "maiorului", "cu ochii pierduti si cu dragalasa lui figura strambata", imbatranit si contorsionat.

in comedia "O scrisoare pierduta", sub rasul enorm se ascunde o lume in care notiunile morale palesc, santajul este ridicat la rang de lege, insuficienta intelectuala trece drept desteptaciune, iar minciuna - drept sinceritate. Deasupra acestei lumi se ridica, emblematic, "Gagamita" Dandanache. '